
Øvre luftvejsinfektioner hos kat

Dyrlæge Stig Feldballe

Dyreklinikken Skovlunde-Herlev

Racekatten, Valby 14. november 2012

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

- ◆ Calicivirusinfektion (FCV)
- ◆ Herpesvirusinfektion (FHV-1)
- ◆ Chlamydophila felis (=chlamydia, C. felis)
- ◆ Mycoplasma
 - ▶ Bordetella Bronchiseptica
 - ▶ Reovirus
 - ▶ Svampeinfektioner (aspergillus)

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Gabriel:

- 4 mdr. abyssinier, han
- Opdrætter meget aktiv (opdræt, udstillinger)
 - Forhistorie om problemer med øjenbetændelse hos tidligere kuld
 - Gabriels kuld ligner tidligere med øjenflåd, øjenbetændelse og nysen
- Hvad er problemet hos opdrætteren?

Øvre luftvejsinfektioner

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Hvad gør opdrætteren?

- Dyrlægens problem?
 - Diagnosesøgning
 - Rådgivning
 - Behandling
 - Forebyggelse

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

- ◆ Opdrætterens vigtigste spørgsmål:
 - Hvordan bliver mine katte smittet?
 - Hvordan undgår jeg smitte?
 - Hvordan ved jeg når en kat er smittet?
 - Hvordan kan jeg slippe af med infektionen?
 - Hvordan håndterer jeg infektionen?

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

- ◆ Nogle vigtige ting at holde sig klart:
 - Alle 4 agens findes alle steder!
 - Smitter nemt ved almindelig social kontakt!
 - Vaccination dækker aldrig 100%!
 - Meget vanskeligt at fjerne fra et kattehold!
 - Trives særligt godt hvor der er mange katte.
 - Er sjældent under gode forhold livstruende!

Katteriproblemer

◆ Sygdomsfrekvens

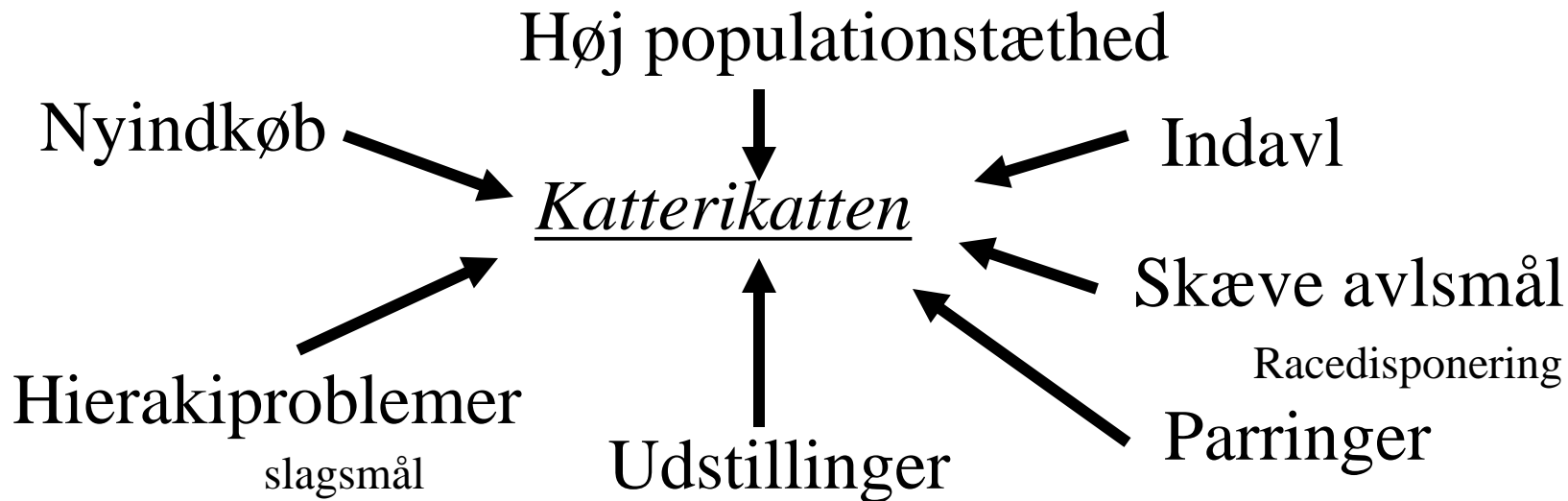
- 2 hovedfaktorer: *Stress og smittepres*
- flokbehandling sammen med enkeltdyrsbehandling
- rådgivning i katteriet!!!
- tilstrækkelig mange undersøgelser - de koster jo penge!

Katteriproblemer

–Er “katterikatten” mere sygdomsramt?

–Risikofaktorer :

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Herpes:

- Højvirulent
- Lavstabil uden for kroppen
- Immunitet - naturlig: ringe, vaccination: god
- Modtagelig for almindelige rengøringsmidler
- Smitte: alle, unge dyr, direkte kontakt
- Inkubationstid: 2-17 dage
- Høj sygelighed, lav dødelighed
- Kronisk smittebærer

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Calicivirus:

- Virulens varierer - mange stammer
- Stabilitet udenfor vært 8-10 dage
- Immunitet- naturlig: ukendt, vaccination: god
- Følsom for almindelige rengøringsmidler
- Smitte: alle, især unge dyr, direkte kontakt
- Inkubationstid: 2-10
- Høj sygelighed, varierende dødelighed
- Kronisk smittebærer

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Chlamydophila felis (Chlamydia)

- Lav virulens
- Stabilitet udenfor vært: ringe
- Immunitet- naturlig:ringe, vaccination: varierer
- Følsom for mange rengøringsmidler
- Smitte: alle aldre, direkte smitte
- Inkubationstid: 3-10 dage
- Høj sygelighed og lav dødelighed
- Kronisk smittebærer

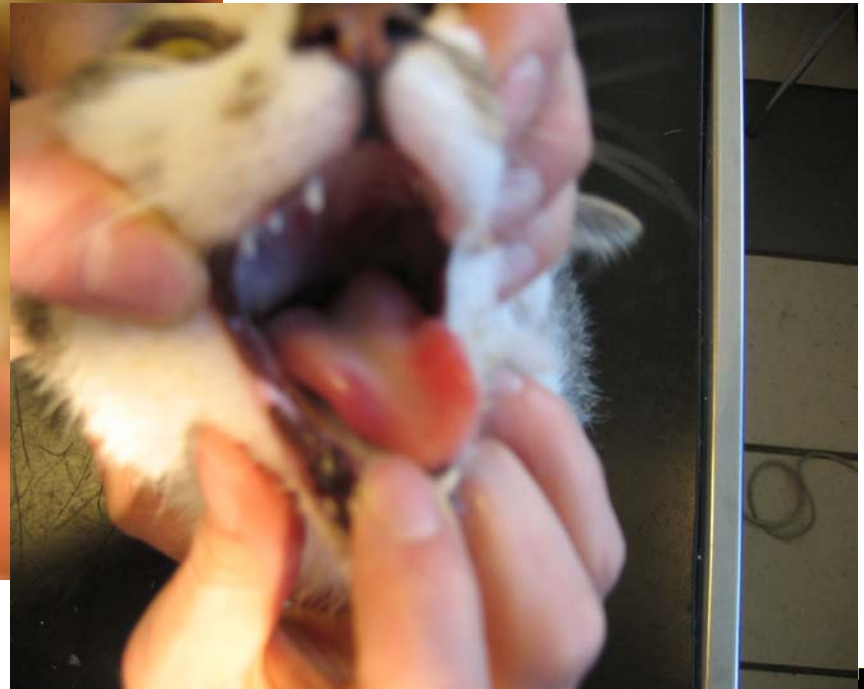
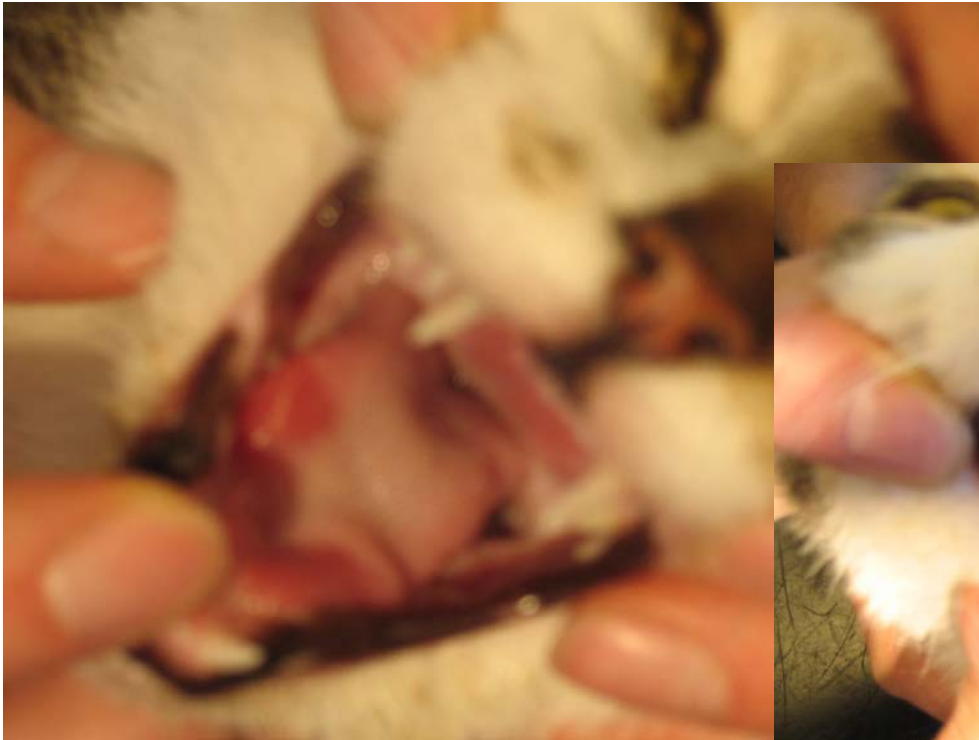
Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Kliniske tegn-herpes- og calicivirus:

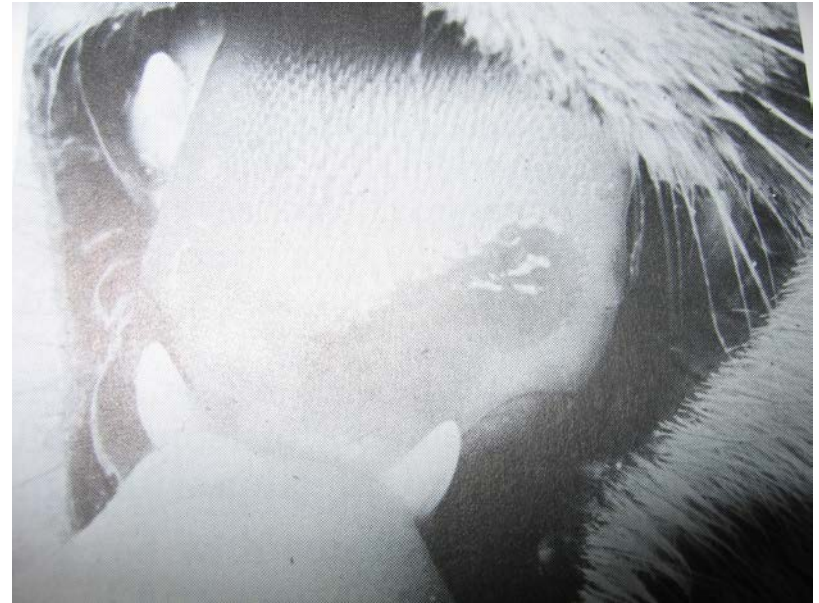
- Nysen
- Hævelse og rødme i det ene eller begge øjne
- Klart flåd fra øjne og næsen-udvikles til pus
- Feber
- Hoste
- Sår i mundhulen (tunge, tandkød)

Calicivirusinfektion

Calicivirusinfektion

Kliniske tegn – calicivirus

◆ Klassisk calicikilling:

- Feber (40+)
- Stille
- Nedsat ædelyst
- Strittende hårlag
- Evt. halthed et ben
- Evt. sår på tunge/gane

◆ Vaccinereaktion – levende/inaktiveret, dosisafhængigt?

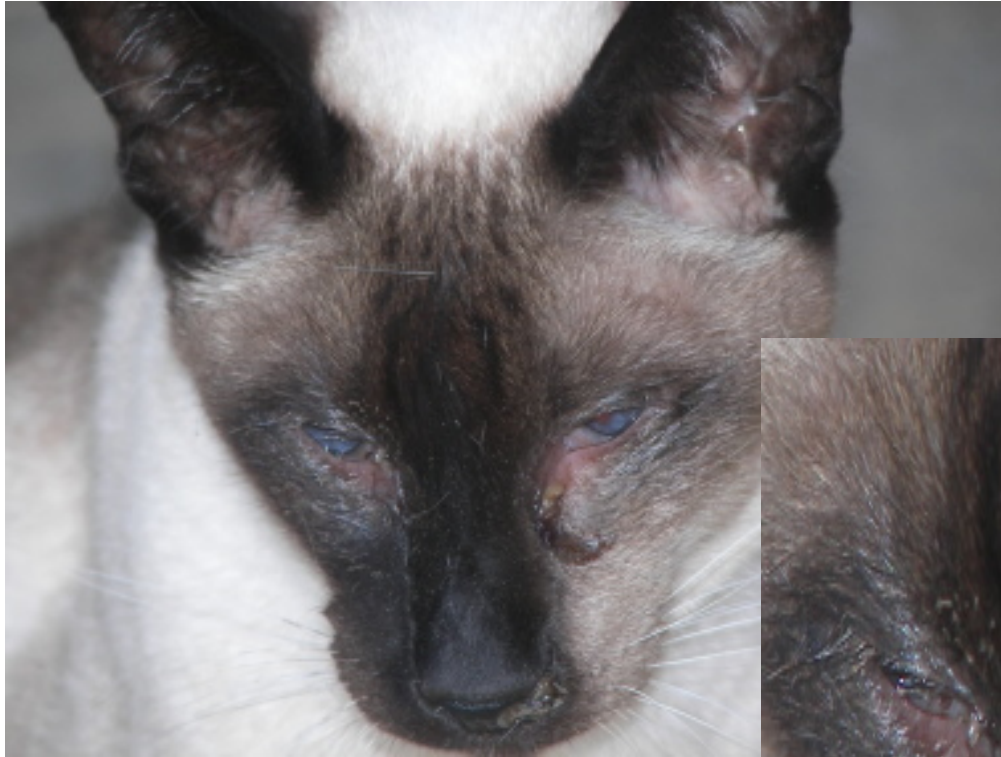
Herpesvirusinfektion

◆ Kliniske tegn Herpesvirus:

- Øjenproblemer:
 - ▶ ”Symblefaron”-tidlig infektion
 - ▶ ”Konjunktivit”-grader
 - ▶ ”Corneasår”-akut
 - ▶ ”Corneasår”-kronisk- sekvester
 - ▶ Sekundært til spasm af øjenlåg

Herpesvirusinfektion

Herpesvirusinfektion

Herpesvirusinfektion

Herpesvirusinfektion

Chlamydophilainfektion

◆ Kliniske tegn Chlamydophila:

- Ensidig eller dobbeltsidig øjenbetændelse
 - Helt unge rammes mildere (<5 uger)
- Flåd fra begge næsebor og øjne (pus)
- Feber (sent)
- Lungebetændelse - sjælden
- Mistænkes for at være årsag til infertilitet

OBS! Alle tegn bortset fra øjne er ukonstante!

Chlamydophilainfektion

Mycoplasmainfektion

◆ Kliniske tegn:

- Feber, forbipasserende.
- Nysen (infektion i næsehule og sinus)
- Flåd fra øjne (konjunktivit, evt. kronisk)
- Keratit (infektion i hornhinden)
 - Ulcerativ form (sår på hornhinden)
- Hoste, vejrtrækningsproblemer (lungebetændelse)
- Halthed (ledbetændelse)

Mycoplasmainfektion

- Meget smitsomt - dråbeinfektion
- Resistent overfor mange almindelige rengøringsmidler
- Følsom for udtørring og dampsterilisering

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Tommelfingerregler:

- Nysen og flåd fra næsen, evt. hoste=herpes
- Øjenbetændelse især ensidig=chlamydophila
- Sår i mundhule/tunge=calici
- Kronisk øjenbetændelse, nysen=mycoplasma

Øvre luftvejsinfektioner

◆ Latent infektion:

- Herpes – lavgradig udskillelse, svingende, stress
- Calici – permanent lavgradig udskillelse
- Chlamydophila – svingende udskillelse, stressfølsom
- Mycoplasma – kronisk smittebærer med svingende udskillelse

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Diagnose: virus:

- Symptombillede
 - Skellen vigtig?
- PCR
 - Svaberprøve fra svælg/øjenslimhinde
 - Påviser små mængder DNA
 - Meget følsom
- Virus dyrkning
 - Kun eksperimentelt

Øvre luftvejssymptomer

◆ Diagnose Chlamydophila:

- PCR
- Elisa
- Mikroskopi: påvisning af inklusioner
- Negativ herpes?

◆ Diagnose Mycoplasma:

- PCR

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Herpes-, Calicivirus terapi:

- Calicivirus - ingen specific, understøttende
- Herpes – understøttende
 - ▶ Antibiotika – sekundær infektion sandsynlig
 - ▶ Antiviralt: acyclovir (Zovir) øjne/systemisk Famvir
 - ▶ Interferon alpha- livstruende
 - ▶ L-lysin – effekt?
 - ▶ EDTA-dråber
 - ▶ (Vidarabine, Idoxuridine, Trifluridine)

Øvre luftvejsinfektioner hos kat

◆ Chlamydophila felis:

- Antibiotika
 - Ronaxan, synulox, (zitromax)
 - Lokal behandling (terramycin) – indkapsler
 - Lang behandlingstid!
 - Effekt?

◆ Mycoplasma:

- Oxytetracyklin

Forebyggelse

- ◆ Vaccinationsprogram
 - Individuelt
- ◆ Isolation af nye katte i 14 dage-længere?
- ◆ Syge katte holdes isoleret
 - Især når der er killinger
- ◆ Undersøgelse for at finde latent inficerede
- ◆ Management

Forebyggelse - Chlamydophila

- Finde latent inficerede og isolere disse især når der er killinger.
- Vaccination giver delvis beskyttelse – hyppig, mindsker kliniske symptomer
- Reducere kontakt til andre katterier, udstillinger undgås
- Behandle hele katteriet ved positiv test

Forebyggelse - calici

- Tidlig vaccination i kendte smittede katterier mindsker symptomer – gentages hver 3. uge
 - Vaccination hver 6 måned?
 - Isolere syge katte og kendte udskillere fra især killinger
- ◆ Calici – accepteres!!! Lev med det!!!

Forebyggelse - herpes

- Vaccinationsprogram – individuelt
 - Fra 6 uger.
 - Evt. hver 3. uge til 16 uger
 - Årligt hos ”high risk” katte
- Forkorte laktationsperioden
- Nedsætte kattetætheden
- Hygiejne

Forebyggelse - Mycoplasma

- ◆ Undgå infektion
 - Hvem har man ”samkvem” med?
- ◆ Behandling til frit katteri
- ◆ Nyt hjem til inficeret kat?
- ◆ Rengøring

Det ved vi ikke endnu

- ◆ Calicivirus betydning for kronisk tandkødsbetændelse?
- ◆ Kan vacciner udløse sygdom?
- ◆ Herpes indflydelse på fading kitten?
- ◆ Etc, etc.

